

Maja Bødtcher-Hansens båltale

Taler

Maja Bødtcher-Hansen
Rektor på Frederiksberg
Gymnasium og Formand for
Danske Gymnasier

Dato

23. juni 2024

Sted

Frederiksberg Have

Kære alle Frederiksberg-borgere.

Kære børn, unge, voksne og gamle. I er simpelthen frie til selv at afgøre, hvor I hører til.

Tak til Foreningen Norden for at give mig mulighed for at tale i aften. Det er jeg meget taknemmelig for.

Sankt Hans er en tradition, og traditioner gør netop, at vi samles på tværs af alder, på tværs af holdninger, visioner, livsvalg og verdensbilleder. Vi kommer hinanden i møde.

Så nu sidder vi i græsset og bliver lidt kolde. Nogle har tæpper og fine picnic-kurve, andre sidder på græsset med en bajer og en pose chips. Men det kan mærkes i kroppen, at vi er tætte, og vi er mange.

Når vi samles som nu, så sætter vi hverdagen på pause. I stedet for at sidde derhjemme hver for sig og se fjernsyn, lave lektier, vaske tøj eller lave mad, så mødes vi her for at fejre midsommer sammen.

Måske også for at stige ud af hverdagen og kaste et andet blik på livet. Vi mødes, fordi vi alle sammen er forelskede i vores sommer.

Vi ved det godt. Turisterne sidder indenfor med dunjakker og halstørklæder, mens vi flyder halvt afklædte på cafestolene og suger solstrålerne.

Vi lukker øjnene og vender ansigterne op mod varmen.

Når fuglene pipper og løgplænen står i flor, så smiler alle til hinanden på stierne her i parken. Sådan er det jo ikke nødvendigvis året rundt. Men i Norden er vi ekstatisk og lykkelige, når den smukke sommer rammer os.

Og i aften forlænger vi lyset med et bål. Det er en sær ting at tænke på, at jorden er det eneste sted i universet, der findes ild. Ild forudsætter tørt, biologisk materiale og ilt. Så der var hajer i havet, før der var ild. Men livet krøb op ad vandet og skabte grobunden for det bål, vi tænder i aften.

Så vi kan varme os ved bålet. Vores små kroppe tæt på et kæmpe bål. Vi brænder ensomheden væk, når vi står tæt sammen og synger.

Bålet varmer, og det har en magnetisk effekt på os. Vi bliver lidt indadvendt og tænkssomme, når vi stirrer ind i levende ild.

For bålet vækker også minder om ødelæggelse, katastrofer og en verden i brand. Den følelse har vi måske også i år. At konflikter langt væk rykker tæt på i billeder, i fortællinger og i vores relationer. At vi her i vores smukke, fredelige land kan mærke, at livet er svært andre steder...

Bålene kalder på ildsjæle, og sådan en har vi alle sammen gemt indeni os, når vi bliver rørt eller måske ligefrem oprørte over noget, der går tæt på. På vores moral, vores retfærdighedssans eller vores empati.

Det kan brænde indeni os, og så bliver vi også varme og viltre udadtil. Det har vi også oplevet i år. Og så breder steppebranden sig.

Måske skal vi være bedre til at forstå, hvorfor andre tændes af en sag? Måske skal vi også favne, at ildsjælen i os tændes af forskellige årsager, fordi vi er meget forskellige?

Ildsjælen vækkes ofte for andre og for noget, der er større end en selv. Det er ham, der knokler i den lokale forening, det er hende der skriver til kommunen om løbehjul der flyder i gaderne, så man ikke kan komme forbi i kørestolen, det er de unge, der råber på fred, og det er de mange, der åbnede deres hjem for flygtninge fra Ukraine. Og det er jo vigtigt for vores samfund, at de er her.

Vi skal have omsorg og kærlighed overfor ildsjælene, der brænder for en sag.

Men måske bliver det lettere, hvis vi af og til også bare er sammen. Sammen om noget fredeligt, om noget så fint som årets længste dag og vores uendelige glæde ved midsommeren.

Billedet af det lille menneske under solen og himlen har altid interesseret os.

Ursula Andkjær Olsen har genoversat den finlandssvenske Edith Södergrans digte, og i et digt fra 1916 skriver hun om at være et lille menneske i en uendelig stor verden:

”Hvad frygter jeg?

Jeg er en del af uendeligheden.

Jeg er en del af altets store kraft,

en ensom verden inde i millioner af verdner,

lig en førstegrads stjerne som slukker til sidst.

Triumf at leve, triumf at ånde, triumf at være til! Triumf at mærke tiden rinde

iskoldt gennem sine årer og høre nattens tavse flod

og stå på bjerget under solen.”

Det er et rørende digt, fordi ordet ”Triumf” pludselig ikke er en krigssejr eller en følelse på bekostning af andre.

Triumf er hos Södergran en overvældende følelse af det usandsynlige og vilde i, at vi står her i et øjeblik og er i live i en kæmpe verden, en evig tidslinje og et uendeligt univers.

Den følelse kan vi også have, når vi vender ansigterne op mod solen, eller stirrer ind i balet. Måske tænker vi også på vores natur, og at vi er bekymrede for den.

Her i vores smukke Frederiksberg Have er det den dresserede udgave. Rundt omkring vores hovedstad er det havet. Politikerne forsøger sig med måltal og reguleringer. Vi står derhjemme og overvejer, om smørbakken må komme i plastik, når den er fedtet.

Men jeg har en oplevelse af, at vi mangler at få kernen med i samtalen. Og kernen er glæden ved og viden om vores natur.

Vores ungdom skal vokse op og kende forskel på bøg og eg. De skal også prøve at se stjerner uden for de lysende byer, og de skal forstå, hvordan frø spreder sig og skaber vores smukke grønne land. Der har vi et særligt ansvar i byerne. Ellers taber vi forbindelsen til naturen og dermed årsagen til, at vi skal passe på den. Måske skal vi være mere sammen i vildmarken?

Filosoffen Hannah Arendt undersøgte, hvordan mennesket kunne handle som nazisterne gjorde under anden verdenskrig. Hendes tanker var også pædagogisk fremadrettet. Hun mente, at for at passe på noget, beskytte det og drage ansvar for det, ja så skal man have viden om det. Man skal kende det. Viden og indsigt forpligter. Derfor skal vi og vores børn vide mere. For med viden følger omsorg.

Ungdommen er centrum i mit arbejdsliv. Jeg er rektor på Frederiksberg Gymnasium, og der går ungdommen heldigvis til dans lidt flere gange om året, end blot på denne dag. Sidst til galla, hvor de dansede lanciers i deres fineste tøj.

Ungdommen er måske ikke det første, man tænker på, når byen Frederiksberg nævnes. Men ungdommen tænker på jer. Jeg har taget nogle betragtninger med til jer, som vores 3.g'ere har skrevet i deres sidste danske stil, hvor opgaven var at skrive studentertaler.

I dem går et tydeligt spor. De taler om at fejle og alligevel fejre. At selvom alt ikke gik, som de (og deres forældre) måske håbede, så kan vi godt fejre hinanden.

De beder os om at sænke skuldrene og grine lidt ad os selv. Det gør de ved at turde tale om deres egne fejl og deres sårbarhed. Næsten alle deres studentertaler er karakteriserede ved at handle om det, der gik skævt. Og sammenholdet på trods af det.

De sidste år har vi talt om unge og trivsel, men måske har vi grebet det forkert an? Vi er blevet meget forskrækkede over angst, diagnoser og unges reaktioner.

Jeg tror, at unge i dag er bedre til at beskrive, hvordan de har det, end vi var.

De sætter ord på følelser, vi ignorerede tidligere. De påpeger uretfærdigheder, skam, tristhed og svære situationer. Vi reagerer med panik og tror, at de ingenting kan, og at de skal skærmes for at alt det skrækkelige livet også

indeholder.

Men vores ungdom er stærk på en helt ny måde!

De kan godt fælde en tåre om formiddagen og feste på floor om aftenen. De samler hinanden op, når der er en, der snubler. Og de bliver kloge, modne medborgere i vores smukke land.

Så vi kan varme os ved balet om lidt. Unge og gamle, ildsjæle og sofasoldater – alle os på Frederiksberg, alle os i Norden.

Det ER en triumf at leve, og det er det bedste, at vi gør det sammen. Tusinde tak for ordet.

Glædelig Sankt Hans til jer alle.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Båltale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/maja-bodtcher-hansens-baltale>